

KUTSESTANDARD

Raseduskriisi nõustaja, tase 6

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Kutsenimetetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Raseduskriisi nõustaja, tase 6	6

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus
Raseduskriisi nõustaja töö eesmärk on kaitsta, toetada, taastada ja jõustada nõustatavate (perekonna, lähedaste ja fertiilses eas naiste ning meeste) emotsionaalset ja sotsiaalset heaolu. Nõustamise eesmärk on võimaldada optimaalset ja toimivat psühholoogilist ja psühhofüsioloogilist arengut, toetades naiste, meeste ja perede toimetulekuvõimet raseduse planeerimise, lapseootuse ja sünnitusjärgsel perioodil (kuni 2 aastat peale sünnitust). Raseduskriisi nõustaja nõustab nii üksikisikuid, paare kui gruppe. Raseduskriisi nõustaja töötab esmatasandi- ja statsionaarset tervishoiuteenust osutavates asutustes, perede tugikeskustes või eraettevõtluses. Töö võib toimuda ka riiklikel pühadel ja puhkepäevadel, kriisiväljakutse korral ka öisel ajal. Raseduskriisi nõustajal on spetsiaalse sisustusega eraldi tööruum.
A.2 Tööosad
A.2.1 Kliendi/patsiendi seisundi ja olukorra hindamine ning nõustamise eesmärkide püstitamine A.2.2 Raseduskriisialane sekkumine A.2.3 Erakorraline raseduskriisi nõustamine (kriisiväljasõit) A.2.4 Võrgustikutöö
A.3 Kutsealane ettevalmistus
Raseduskriisi nõustajal on kõrgharidus (soovitavalt meditsiini-, tervise-, sotsiaal- või haridusteaduse valdkonnas), erialane väljaõpe ja töökogemus.
A.4 Enamlevinud ametinimetused
Raseduskriisi nõustaja.
A.5 Regulatsioonid kutsealal tegutsemiseks
Regulatsioonid kutsealal tegutsemiseks puuduvad.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur
Kutse taotlemisel tuleb tõendada kõik kompetentsid.
B.2 Raseduskriisi nõustaja, tase 6 üldoskused
Tegevusnäitajad: 1. rakendab psühholoogilise nõustamise teooriaid ja tehnikaid (sh kriisiabi, psühholoogiline esmaabi), kasutab raseduskriisi nõustaja erialaseid teadmisi ja teaduspõhiseid meetodeid vastavalt nõustamissituatsioonile ja kliendi/patsiendi vajadustele; 2. on oma tegevuses delikaatne, arvestades kliendi/patsiendi vajadusi;

3. tuleb professionaalselt toime keerulistes ja konfliktsituatsioonides;
4. lähtub oma töös raseduskriisi nõustaja eetilistest põhimõtetest (lisa 1);
5. reflekteerib ja hindab enda erialast tegevust, kasutades eneseanalüüsi vahendeid, töötulemuste analüüsi ja saadud hinnanguid; osaleb kovichiooni ja supervisiooni gruppides, tegeleb erialase enesearendamisega;
6. dokumenteerib oma tegevuse, kasutades korrektset erialast terminoloogiat;
7. järgib oma töös kõiki valdkonnaga seonduvaid õigusakte, sh isikuandmete kaitsega seotud õigusakte;
8. kasutab eesti keelt vähemalt tasemel C1, nõustamisel kasutatavat keelt tasemel C1 ja ühte võõrkeelt tasemel B2 (vt lisa 2 Keelte oskustasemete kirjeldused);
9. kasutab oma töös arvutit vastavalt DigComp enesehindamisskaala tasemetele: Infotöötuse, Kommunikatsiooni, Ohutuse ja Probleemilahenduse osaoskustes iseseisva kasutaja tasemel, Sisuloome osaoskuses algtasemel kasutaja tasemel (vt. lisa 3 Digipädevuste enesehindamise skaala).

B.3 Kompetentsid

B.3.1 Kliendi/patsiendi seisundi ja olukorra hindamine ning nõustamise eesmärkide püstitamine

EKR tase 6

Tegevusnäitajad:

1. kogub infot pöördumise põhjuste ja vajaduste kohta kliendilt/patsiendilt, pereliikmetelt, teistelt spetsialistidelt ja asjakohasest dokumentatsioonist (nt rasedakaart);
2. hindab patsiendi vaimse tervise seisundit, lähtudes probleemist; kogub anamneesi ja kasutab erinevaid intervjuerimistehnikaid (nt aktiivne kuulamine, peegeldamine) ja tõenduspõhiseid hindamisvahendeid;
3. kaardistab kliendi/patsiendi keskkonna, tugivõrgustiku ja ressursid ning hindab psühhosotsiaalset toimetulekut, kasutades erinevaid intervjuerimistehnikaid;
4. analüüsib ja tõlgendab hindamistulemusi, määratleb ja sõnastab kliendi/patsiendi probleemi; püstitab koostöös kliendi/patsiendiga realistlikud ja ajaliselt piiritletud eesmärgid; hindab kliendi/patsiendi nõustamisvajadust ja vajadusel suunab kliendi/patsiendi edasi või kaasab teisi spetsialiste;
5. koostab koostöös kliendi/patsiendiga raseduskriisnõustamise ajakava, lähtudes püstitatud eesmärgist; valib sobivad sekkumisviisid, lähtuvalt kliendi/patsiendi vajadustest ja juhtumi eripärast.

B.3.2 Raseduskriisialane sekkumine

EKR tase 6

Tegevusnäitajad:

1. loob ja hoiab nõustamisprotsessi aluseks olevat toetavat suhet kliendi/patsiendiga, arvestades kliendi/patsiendi seisundit; annab teavet raseduskriisi nõustamisest kliendile/patsiendile arusaadaval viisil, sõlmib kliendi/patsiendiga nõustamiskokkuleppe;
2. nõustab klienti/patsienti, rakendades tõenduspõhiseid nõustamistehnikaid (nt aktiivne kuulamine, toetava keskkonna kujundamine, jõustamine), lähtudes kliendi/patsiendi vajadustest ja nõustamiseesmärkidest; toetab nõustamisprotsessi kaudu kliendi/patsiendi ja vajadusel tema lähedaste toimetulekut raseduse planeerimise, raseduse- ja sünnitusjärgsel perioodil;
3. analüüsib nõustamisprotsessi, hindab sekkumise tulemusi ja annab patsiendile tagasisidet; lõpetab nõustamise kokkuleppel kliendi/patsiendiga eesmärkide saavutamisel; vajadusel suunab kliendi/patsiendi edasi.

B.3.3 Erakorraline raseduskriisi nõustamine (kriisiväljasõit)

EKR tase 6

Tegevusnäitajad:

1. reageerib kriisiväljakutsele, kogub juhtumi kohta infot ja planeerib sekkumiskava;
2. annab erakorralist psühholoogilist esmaabi kliendile/patsiendile ja tema lähedastele, lähtudes kriisiabi põhimõtetest;
3. teavitab ja nõustab kriisisituatsiooniga seotud isikuid, lähtudes kliendi/patsiendi seisundist, vajadustest ja kriisiabi põhimõtetest.

B.3.4 Võrgustikutöö

EKR tase 6

Tegevusnäitajad:

1. teeb koostööd kliendi/patsiendi tugivõrgustikuga (lähedastega), lähtudes kliendi/patsiendi vajadustest;
2. kokkuleppel kliendi/patsiendiga jagab infot ja annab tagasisidet teistele spetsialistidele; vajadusel kaasab teisi spetsialiste või suunab kliendi/patsiendi edasi.

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	23-31102024-2.4/3k
2. Kutsestandardi koostajad	Irena Bartels, Eesti Ämmaemandate Ühing Margit Emberg, Pelgulinna Sünnitusmaja Kaia Kapsta-Forrester, SA Väärtustades Elu Kristi Kuura, Raseduskriisi Nõustajate Selts Ena Soodla, SA Väärtustades Elu
3. Kutsestandardi kinnitaja	Tervishoiu Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	36
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	31.10.2024
6. Kutsestandard kehtib kuni	30.10.2027
7. Kutsestandardi versiooni number	3
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	3259 Tervishoiu keskastme spetsialistid, mujal liigitamata
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	6
C.2 Kutsenimetuse võõrkeeles	
Inglise keeles	Psychosocial (crisis) counsellor during child planning, pregnancy and postnatal period, level 6
C.3 Lisad	
Lisa 1 Raseduskriisi nõustaja eetilised põhimõtted	
Lisa 2 Keelte oskustasemete kirjeldused	
Lisa 3 Digipädevuste enesehindamise skaala	